

735

**NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej republiky**

z 11. decembra 2002,

ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných

Vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. k) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení zákona č. 207/2002 Z. z. a na vykonanie § 3 ods. 2 zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov nariaďuje:

§ 1

(1) Týmto nariadením sa transponujú do právneho poriadku Slovenskej republiky smernice Európskych spoločenstiev uvedené v prílohe č. 1.

(2) Toto nariadenie ustanovuje minimálne normy na ochranu ošípaných určených na odchov a výkrm. Podrobnosti o minimálnych normách ochrany ošípaných môže ustanoviť Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky na základe návrhu hlavného veterinárneho lekára¹⁾ všeobecne záväzným právnym predpisom.²⁾

§ 2

(1) Ošípanou je zviera druhu prasa domáce (*Sus scrofa domestica*) bez ohľadu na vek, pohlavie a plemennú príslušnosť.

(2) Kancom je samec ošípanej po dosiahnutí pohlavnej dospelosti určený na rozmnožovanie.

(3) Prasničkou je samica ošípanej po dosiahnutí pohlavnej dospelosti pred prvým prasením.

(4) Prasnicou je samica ošípanej po prvom oprasení.

(5) Vysokoprasnou a dojčiacou prasnicou je samica ošípanej medzi obdobím pred pôrodom a odstavom prasiatok.

(6) Zasušenou prasnou prasnicou je prasnica medzi odstavom prasiatok a obdobím pred pôrodom.

(7) Ciciakom je ošípaná od narodenia po odstav.

(8) Odstavčaťom je ošípaná od odstavu do veku desať týždňov.

(9) Chovnou ošípanou je ošípaná od veku desať týždňov do zabitia alebo do pripustenia.

§ 3

(1) Zariadenia na chov ošípaných musia spĺňať požiadavky na chov ošípaných uvedené v prílohách č. 2 a 3 a tieto požiadavky:

a) voľná plocha podlahy dostupná pre každé odstavča alebo chovnú ošípanú chovanú v skupine musí byť najmenej:

hmotnosť ošípanej	plocha v m ²
do 10 kg	0,15
10 – 20 kg	0,20
20 – 30 kg	0,30
30 – 50 kg	0,40
50 – 85 kg	0,55
85 – 110 kg	0,65
nad 110 kg	1,00

b) celková voľná plocha podlahy dostupná pre všetky prasničky po pripúšťaní musí byť najmenej 1,64 m² a pre prasnice najmenej 2,25 m². Ak sa tieto ošípané chovajú v skupinách s menej ako 6 jedincami, voľná plocha podlahy sa musí zväčšiť o 10 %. Ak sa chovajú v skupinách so 40 a viac jedincami, voľná plocha podlahy môže byť o 10 % menšia.

(2) Povrch podlahy musí spĺňať nasledujúce požiadavky:

a) najmenej 0,95 m² pre prasničku po pripúšťaní a 1,3 m² pre prasnú prasnicu z celkovej plochy dostupnej pre ošípané musí mať súvislý pevný povrch, ktorého drenážne otvory nepresahujú 15 % jeho plochy,

b) ak sú ošípané chované v skupinách na roštovej podlahe

1. otvory medzi latkami roštu môžu mať najviac 11 mm pre ciciaky, 14 mm pre odstavčatá, 18 mm pre chovné ošípané a 20 mm pre prasničky a prasnice,

2. najužšia latka roštu musí mať 50 mm pre ciciaky a odstavčatá a 80 mm pre chovné ošípané, prasničky a prasnice.

¹⁾ § 6 ods. 3 písm. e) zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov.

²⁾ § 3 ods. 2 zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení zákona č. 207/2002 Z. z.

(3) Výstavba alebo prestavba zariadení určených na uväzovanie prasnic alebo prasničiek je zakázaná.

(4) Počas obdobia začínajúceho štvrtým týždňom po pripustení a končiaceho jeden týždeň pred očakávaným prasením sa prasnice a prasničky musia chovať v skupinách. Dĺžka strán koterca, v ktorom sa skupina ošípaných chová, musí byť väčšia ako 2,8 m. Ak skupina ošípaných chovaných v koterci má menej ako 6 jedincov, dĺžka strán koterca musí byť väčšia ako 2,4 m. Ak sa prasnice a prasničky chovajú na farme s menej ako desiatimi prasnicami, možno ich chovať počas uvedeného obdobia v individuálnych boxoch, ak sa v nich dokážu jednoducho otočiť a skupinové boxy nemusia spĺňať tieto stanovené požiadavky.

(5) Prasnice a prasničky musia mať stály prístup k materiálu, s ktorým môžu manipulovať.

(6) Prasnice a prasničky chované v skupine sa musia kŕmiť spôsobom zaručujúcim im prístup k dostatočnému množstvu krmiva.

(7) Ošípaným sa musí podávať krmivo, ktoré ich nasýti a uspokojí ich potrebu žuvania. Všetkým zasúšeným prasným prasniciam a prasničkám sa musí poskytovať vysoko energetické krmivo v dostatočnom objeme alebo s vysokým obsahom vlákniny.

(8) Ošípané, ktoré sa majú chovať v skupine, sú ale agresívne alebo napádané inými ošípanými, alebo sú choré, či zranené, musia sa dočasne chovať individuálne. V týchto prípadoch musí koterec umožniť ošípaným bez zábran sa otáčať, iba ak z veterinárneho hľadiska nie je potrebné zabrániť otáčaniu.

§ 4

(1) Osoby, ktoré ošetrojú ošípané (ďalej len „ošetrovateľ ošípaných“), musia byť zaškolené a poučené o požiadavkách na chov ošípaných. Za zaškolenie sa považuje aj dosiahnutie vzdelania v odbore veterinárny technik alebo chovateľ, od ukončenia ktorého neuplynulo viac ako päť rokov. Ošetrovateľ ošípaných musí najneskôr do šiestich mesiacov od nástupu do zamestnania absolvovať zaškolenie.

(2) Poučenie vykonáva zamestnávateľ bezodkladne po prijatí osoby za ošetrovateľa ošípaných. Poučená osoba svojím podpisom potvrdí poučenie v zázname o poučení, ktorý vedie zamestnávateľ.

(3) Ošetrovatelia ošípaných musia byť preškolení v pravidelných intervaloch, nie dlhších ako päť rokov.

(4) Zaškolenie a preškolenie môže vykonávať právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zabezpečuje vzdelávanie alebo ďalšie vzdelávanie vo veterinárnej alebo chovateľskej oblasti; o absolvovaní zaškolenia alebo preškolenia vyhotoví osvedčenie. Zaškolenie pozostáva najmenej z ôsmich hodín teoretickej prípravy a z ôsmich hodín nácviku praktického zaobchádzania s ošípanými. Zaškolenie môže prebiehať priamo u chovateľa.

§ 5

(1) Súčasťou veterinárnych kontrol³⁾ je aj plnenie požiadaviek na ochranu ošípaných; o výsledkoch týchto kontrol a ich rozsahu Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky podáva informáciu Komisii Európskej únie každé dva roky k poslednému pracovnému dňu v mesiaci apríl, prvý raz v roku 2004.

(2) Kontrolu plnenia požiadaviek ochrany ošípaných môžu vykonávať veterinárni odborníci určení Európskou úniou v spolupráci s príslušným orgánom veterinárnej správy. Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky nariadi opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri ochrane ošípaných.

§ 6

Pri dovoze z tretích krajín⁴⁾ ošípané musí sprevádzať certifikát vydaný príslušným orgánom krajiny pôvodu, ktorý osvedčuje, že ošípané pochádzajú z podmienok porovnateľných s požiadavkami ustanovenými týmto nariadením.

§ 7

(1) Uväzovanie prasnic alebo prasničiek v existujúcich zariadeniach sa zakazuje.

(2) Existujúce zariadenia na chov ošípaných musia splniť požiadavky uvedené v § 3 ods. 1 písm. b), ods. 2, ods. 4, ods. 5 a v poslednej vete ods. 8 do 31. decembra 2012.

§ 8

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. januára 2003 okrem § 7 ods. 1, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2006.

Mikuláš Dzurinda v. r.

³⁾ § 8 ods. 3 písm. b) zákona č. 488/2002 Z. z.

⁴⁾ § 2 písm. b) zákona č. 488/2002 Z. z.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 735/2002 Z. z.

OZNAČENIE VYKONÁVACIEHO PRÁVNEHO AKTU
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE

Týmto nariadením sa transponujú smernice:

1. Smernica Rady 91/630/EHS z 19. novembra 1991 stanovujúca minimálne normy na ochranu ošipaných (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 340, 11.12.91, str. 33).
2. Smernica Rady č. 2001/88/ES z 23. októbra 2001, ktorou sa mení smernica Rady č. 91/630/EHS stanovujúca minimálne normy na ochranu ošipaných (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 316, 01/12/2001, str. 0001 – 0004).
3. Smernica Komisie č. 2001/93/ES z 9. novembra 2001, ktorou sa mení smernica Rady č. 91/630/EHS stanovujúca minimálne normy na ochranu ošipaných (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 316, 01/12/2001, str. 0036 – 0038).
4. Smernica Rady 2001/88 z 23. októbra 2001, ktorou sa mení smernica 91/630/EHS o minimálnych požiadavkách na ochranu ošipaných.

Smernice Rady sú preložené do slovenského jazyka; do úradného prekladu v slovenskom jazyku možno nazrieť v sídle Inštitútu pre aproximáciu práva Úradu vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1/29, Bratislava.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 735/2002 Z. z.

POŽIADAVKY NA ZARIADENIA NA CHOV OŠÍPANÝCH

1. V časti budovy, kde sa chovajú ošípané, musí sa zabrániť stálej hlučnosti nad 85 dBA, ale aj stálemu alebo náhlemu huku.
2. Ošípané musia byť najmenej osem hodín denne chované pri osvetlení s intenzitou najmenej 40 luxov.
3. Ustajnenie pre ošípané sa musí konštruovať tak, aby umožňovalo zvieratám
 - a) prístup k fyzicky a tepelne príjemnej, ako aj dostatočne odvodnenej a čistej ložnej ploche, ktorá umožňuje všetkým ošípaným naraz ležať,
 - b) normálne odpočívať a vstávať,
 - c) vidieť ostatné ošípané; prasnice a prasničky týždeň pred predpokladaným prasením a počas prasnica možno držať mimo dohľadu ostatných.
4. Ošípané musia mať stály prístup k dostatočnému množstvu zdraviu neškodného materiálu umožňujúcemu vhodné vyhľadávacie a manipulačné činnosti, ako sú slama, seno, drevo, piliny a podobne alebo ich zmes.
5. Podlahy musia byť hladké, nie však klzké, a tak navrhnuté, zostrojené a udržiavané, aby ošípaným nespôsobili zranenie alebo utrpenie; súčasne musia vyhovovať veľkosti a hmotnosti ošípaných. Ak sa im neposkytuje podstielka, musia tvoriť pevný, rovný a stabilný povrch.
6. Všetky ošípané sa musia kŕmiť najmenej jeden raz denne. Ak sa ošípané kŕmia v skupine iným spôsobom ako do úplného nasýtenia alebo individuálnym automatickým kŕmnym systémom, každá ošípaná musí mať prístup ku krmivu v rovnakom čase ako ostatné ošípané v skupine.
7. Všetky ošípané staršie ako dva týždne musia mať stály prístup k dostatočnému množstvu čerstvej vody.
8. Všetky pracovné postupy plánované ako zákroky a vykonávané z iných ako liečebných alebo diagnostických dôvodov alebo na označovanie ošípaných v súlade s príslušnými predpismi, ktoré sa skončia porušením alebo stratou citlivej časti tela, alebo zmenou štruktúry kosti sa zakazujú okrem týchto zákrokov:
 - a) skracovanie očných zubov ciciakov brúsením alebo odštiknutím do siedmeho dňa života ciciaka, pričom povrch po odstránení zube musí byť celý hladký; kly možno kancom skracovať, len ak je to nevyhnutné na predchádzanie zranení ostatných zvierat alebo z bezpečnostných dôvodov,
 - b) skrátenie časti chvosta,
 - c) kastrácia samcov ošípaných iným spôsobom ako pretrhnutím tkaniva,
 - d) zavádzanie nosných krúžkov, iba ak sa zvieratá chovajú v systéme vonkajšieho chovu navoľno.
9. Skracovanie chvostov a skracovanie očných zubov sa nesmie vykonávať rutinne, ale iba tam, kde sú záznamy o výskyte poranení vemien prasníc, uší alebo chvostov ostatných ošípaných, pričom pred vykonaním týchto opatrení sa musia prijať iné opatrenia na predchádzanie ohryzávaní chvostov a iných zlozvykov vyplývajúcich z prostredia a z hustoty osadenia (z tohto dôvodu sa musia zmeniť nevhodné podmienky prostredia alebo systém riadenia); každý z opísaných zákrokov môže vykonať len veterinárny lekár alebo osoba zaškolená podľa § 4 tohto nariadenia vhodnými prostriedkami a pri dodržaní hygienických podmienok pod dozorom veterinárneho lekára alebo na jeho príkaz a ak sa kastrácia alebo skracovanie chvostov uskutočňuje po siedmom dni života ciciaka, možno ich vykonať len s použitím anestetík a nasledujúceho predĺženia analgézie veterinárnym lekárom.

**Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 735/2002 Z. z.**

ŠPECIFICKÉ POŽIADAVKY PRE JEDNOTLIVÉ DRUHY OŠÍPANÝCH

1. Požiadavky na chov kanca:
 - a) koterce pre kancov sa musia situovať a zostrojovať tak, aby im umožňovali otáčať sa a počuť, cítiť a vidieť ostatné ošípané,
 - b) voľná plocha podlahy pre dospelého kanca musí mať najmenej 6 m², ak sa koterec používa aj na prirodzené pripúšťanie, dostupná plocha podlahy pre dospelého kanca musí mať najmenej 10 m² a koterec musí byť bez akýchkoľvek prekážok,
 - c) všetky novovybudované alebo prestavané chovy, alebo chovy uvedené do prevádzky po prvý raz musia dňom účinnosti tohto nariadenia spĺňať tieto požiadavky a od 1. januára 2005 musia tieto požiadavky spĺňať všetky chovy.
2. Požiadavky na chov prasnice a prasničky:
 - a) prasnú prasnicu a prasnú prasničku sa musia ošetriť proti vonkajším a vnútorným parazitom a pri umiestňovaní do pôrodnej kliecky dôkladne očistiť,
 - b) v týždni predpokladaného prasnica musí sa prasnicam a prasničkám poskytnúť vhodný materiál na výstavbu hniezda v dostatočnom objeme, ak to nevyklučuje technológia ustajnenia používaná v zariadení,
 - c) voľná plocha za prasnicou alebo prasničkou musí byť dostatočná pre ľahký prirodzený alebo asistovaný pôrod,
 - d) pôrodné boxy, v ktorých sa prasnice chovajú vo voľnom ustajnení, musia mať zariadenia ochraňujúce ciciaky, napríklad zábrany.
3. Požiadavky na chov ciciakov:
 - a) časť z celkovej plochy podlahy, dostatočnej na poskytnutie odpočinku pre všetky zvieratá naraz, musí byť plná alebo prekrytá podložkou, alebo musí byť podstlaná slamou alebo iným vhodným materiálom,
 - b) v pôrodnom boxe musí byť dostatočný priestor na cicanie bez ťažkostí,
 - c) ciciaky sa nesmú odstavovať pred dovŕšením veku 28 dní okrem prípadu, ak by neskoršie odstavenie malo nepriaznivý účinok na blaho alebo zdravie matky alebo ciciaka,
 - d) ciciaky možno odstaviť o sedem dní skôr, ak sa premiestnia do špecializovaného ustajnenia, ktoré je vyprázdnené, dôkladne vyčistené a vydezinfikované pred umiestnením novej skupiny a ktoré je oddelené od ustajnenia prasnic s cieľom minimalizovať prenos ochorení na ciciaky.
4. Požiadavky na chov odstavčiat a chovných ošípaných:
 - a) v chove v skupinách sa musí predchádzať agresívnemu správaniu,
 - b) chovné skupiny sa stále musia udržiavať bez miešania; ak sa musia miešať nepríbuzné ošípané, miešanie sa vykoná pokiaľ možno pred odstavom alebo do jedného týždňa po odstave; ak sa ošípané miešajú, musia sa im poskytnúť dostatočné možnosti na únik a skrývanie sa pred ostatnými ošípanými,
 - c) v prípade agresívneho správania vykonať vhodné opatrenia, najmä poskytnúť nadbytok slamy alebo iného materiálu, alebo agresívne zvieratá oddeliť od skupiny,
 - d) použitie upokojujúcich prípravkov na uľahčenie miešania zvierat obmedziť len na výnimočné situácie a len po konzultácii s veterinárnym lekárom.